

- 'હું સમજું' વિભાગમાં અર્થગ્રહણ સમૃદ્ધ થાય તેવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

જેમાં વિવિધ અવાજ ઓળખવા, ગદ્ય-પદ્ય વાચન અને તે અંતર્ગત પ્રશ્નોત્તરી, વાર્તા વાચન અને તે અંતર્ગત અર્થગ્રહણ ચકાસણી, વિવિધ જાહેરાત વાંચીને, સમજી શકે તે પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓ મૂકવામાં આવેલ છે.

પ્રશ્ન-૧ અવાજ ઓળખીને લખો.

ઉદાહરણ : સાઈકલની ઘંટડીનો અવાજ ટ્રીન... ટ્રીન...

કોઈ એક પ્રાણીનો અવાજ _____

કોઈ એક પક્ષીનો અવાજ _____

કોઈ એક વાહનનો અવાજ _____

કોઈ એક સંગીતના સાધનનો અવાજ _____

વરસાદનો અવાજ _____

પ્રશ્ન-૨ આપેલાં વાક્યોમાંથી ખોટો શબ્દ છેકી નાંખો.

- રંજન ચોપડી વાંચતો / વાંચતી હતી.
- દરજી કાતર વડે કાપડ / પતરું કાપે છે.
- રેલગાડીમાં બેસવા માટે બસ સ્ટેન્ડ / રેલ્વે સ્ટેશન જવું પડે છે.
- વરસાદમાં છત્રી / સગડીનો ઉપયોગ થાય છે.
- પ્રયોગ કરવા માટે પુસ્તકાલય / પ્રયોગશાળામાં જવું પડે.
- વાવણી માટે વરસાદ / વરસાદની જરૂર પડે છે.

પ્રશ્ન-૩ વાંચીને જવાબ લખો.

મારું નામ કિંજલ છે. મારી બહેનપણીનું નામ સલમા છે. અમે બંને ચોથા ધોરણમાં ભણીએ છીએ. આ વખતે નૂતન વર્ષે સલમા અને તેનો ભાઈ આરિફ મારા ઘરે જમવા માટે આવ્યા. અમે વડીલોને નમન કર્યા પછી બધાંએ અવનવાં મિષ્ટાન્નની લિજ્જત માણી.

ઈદના તહેવારે હું સલમાના ઘરે ગઈ. મેં ભેટીને સલમાને ઈદ મુબારકની શુભકામના આપી. સલમાએ મારું મોં મીઠું કરાવ્યું.

લાલરંગની વસ્તુઓનાં નામ : _____, _____, _____, _____

(૧) નૂતન વર્ષે તમે શું કરો છો ?

(જ)

(૨) તમને કઈ કઈ વાનગીઓ ભાવે છે ?

(જ)

(૩) તમને સૌથી વધુ કયો તહેવાર ગમે છે ? શા માટે ?

(જ)

(૪) નમનનો સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

(જ)

(૫) આકાશનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો.

(જ)

પ્રશ્ન-૪ કવિતા વાંચીને પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

મને કહોને પરમેશ્વર કેવા હશે ?

ક્યાં રહેતા હશે, શું કરતા હશે ?

ગગનની ઓઢણીમાં ચાંદા સૂરજને,

તારાને ગૂંથનારા કેવા હશે ? ... મને કહોને ...

આંબાની ઊંચી ડાળે ચડીને,

મોરોને મૂકનાર કેવા હશે ? ... મને કહોને ...

મીઠા એ મોરોનાં સ્વાદ ચખાડી,

કોયલ બોલાવનાર કેવા હશે ? ... મને કહોને ...

ઊંડા એ સાગરનાં મોજાં ઉછાળી,

ઘૂ ઘૂ ગજાવનાર કેવા હશે ? ... મને કહોને ...

મનેય મારી માડીને ખોળે,

હોંશે ઝૂલાવનાર કેવા હશે ? ... મને કહોને ...

(૧) જો તમને ભગવાન મળે તો તમે શું માંગો ?

(જ)

ઘરેણાંઓનાં નામ :

_____ , _____ , _____ , _____

(૨) 'માતા' માટે બીજા કયા કયા શબ્દો વપરાય છે ?

(જ)

(૩) 'પરમેશ્વર' શબ્દના બે સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

(જ)

(૪) આકાશમાં વીજળી તો સાગરમાં ... ?

(જ)

(૫) 'નાર' પ્રત્યયવાળા શબ્દો શોધીને લખો.

(જ)

પ્રશ્ન-૫ વાર્તા વાંચીને જવાબ લખો.

ચતુર સસલું

એક જંગલમાં સિંહ રહેતો હતો. તે ઘણાં પ્રાણીઓને એક સાથે મારી નાંખતો, તેથી બધાં પ્રાણીઓ ચિંતામાં પડ્યાં. જો આમ જ ચાલતું રહેશે તો વસ્તી જ નહીં રહે. બધાએ ભેગાં મળી ઉકેલ કાઢ્યો કે દરેકે વારાફરતી સિંહ પાસે જવું. સિંહે મંજૂર રાખ્યું.

રોજ બધાં પ્રાણી વારા પ્રમાણે જવા લાગ્યાં. એક દિવસ સસલાનો વારો આવ્યો. તેને થયું મરવું જ છે તો ઉતાવળ શા માટે કરવી ? આથી તે વિચારતો-વિચારતો ધીમોધીમો ચાલ્યો. રસ્તામાં કૂવો આવ્યો. ડોકિયું કર્યું તો અંદર સસલું દેખાયું. પોતાનું પ્રતિબિંબ જ સ્તો ! બચવાનો ઉપાય મળી ગયો.

સિંહ ખૂબ ભૂખ્યો થયો હતો. સસલું ખૂબ મોડું આવ્યું, તેથી સિંહ ગુસ્સે થયો. સસલું કહે, હું તો વહેલો જ નીકળેલો, પણ રસ્તામાં બીજા સિંહે મને રોકી રાખેલો. સિંહ કહે, ક્યાં છે બતાવ ! સસલાએ કૂવા તરફ ઈશારો કર્યો. આમાં છુપાયો છે. સિંહે કૂવામાં જોયું. પ્રતિબિંબને બીજો સિંહ માની ત્રાડ પાડી, પડઘો તેથીય મોટો પડ્યો. સિંહે કૂવાના સિંહને મારી નાંખવા માટે કૂવામાં ભૂસકો માર્યો. સસલાની યુક્તિ ફળી. બધાનું દુઃખ ટળ્યું અને બધા પ્રાણીઓએ સસલાની ચતુરાઈનાં વખાણ કર્યાં. બુદ્ધિ આગળ બળ પાણી ભરે.

(૧) જંગલમાં સસલાં સિવાય ક્યાં-ક્યાં પ્રાણીઓ રહેતાં હશે ?

(જ)

(૨) 'સાવજ' માટે આ વાર્તામાં કયો શબ્દ વપરાયો છે ?

(જ)

(૩) સિંહ શા માટે ગુસ્સે થયો ?

(જ)

પોશાકનાં નામ :

(જ) સસલાને ચતુર શા માટે કહ્યું છે ?

(જ) _____

(પ) પાણી સિવાય બીજે ક્યાં ક્યાં પ્રતિબિંબ દેખાય છે ?

(જ) _____

(દ) સસલાને રસ્તામાં કૂવો જોવા ન મળ્યો હોત તો તે પોતાનો જીવ બચાવવા શું કરત ?

(જ) _____

પ્રશ્ન-૬ આપેલી જાહેરાત વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

મફત...	મફત...	મફત...
જાદુગર સસ્સારાણા		
<p>આપણા ગામમાં વિશ્વપ્રસિદ્ધ જાદુના બેતાજ બાદશાહ સસ્સારાણાનો જાદુનો ખેલ યોજનાર છે. જાદુગર સસ્સારાણા નીચે મુજબના જાદુના ખેલ રજૂ કરશે, તો સર્વે વડીલો, બાળકો, માતાઓ આ ખેલ જોવા અવશ્ય પધારશો.</p>		
જાદુના ખેલની વિગત :		
<p>૧. ખાલી લોટામાંથી પાણી કાઢવું</p> <p>૨. ફૂલોનો રંગ બદલવો</p> <p>૩. સ્ટેજ પરથી ગાડી ગાયબ કરવી</p> <p>૪. હવામાં તરતો માણસ</p> <p>૫. આંખે પાટો બાંધી વાચન કરવું</p> <p>૬. ટોપીમાંથી કબૂતર કાઢવું</p> <p>૭. પૈસાનો વરસાદ વરસાવવો</p> <p>૮. બોટલની ફૂલદાની બનાવવી</p> <p>૯. જોવા બેઠેલા પ્રેક્ષકને જાદુથી મંચ પર લાવી દેવા</p> <p>૧૦. સ્ટેજ ઉપર હેલિકોપ્ટર ઉતારવું</p> <p>૧૧. વોટર ઓફ ઈન્ડિયા</p>		
<p>સ્થળ : ગામનો ચોરો</p> <p>તારીખ : ૨૬ / ૫ / ૨૦૨૦</p> <p style="text-align: right;">સમય : રાત્રે ૯.૦૦ કલાકે</p>		
ટિકિટ દર : શૂન્ય પૈસા		

વાસણનાં નામ : _____, _____, _____, _____

પ્રશ્નો :

(૧) જાદુનો શો જોવા ક્યાં જશો ?

(જ)

(૨) જાદુગરે રઢમી જાન્યુઆરીએ રાત્રે જ શા માટે શો રાખ્યો હશે ?

(જ)

(૩) અગાઉ તમે જાદુનો શો જોયેલ છે ? જો હા તો તમને તેનો જાદુ સૌથી વધુ ગમ્યો હતો ?

(જ)

(૪) તમે જાદુને લગતું કોઈ બાળગીત સાંભળ્યું હોય, તો તેની બે લીટી લખો.

(જ)

(૫) તમારી શાળામાં યોજાયેલ બાળમેળામાં તમને વધુ શું ગમ્યું હતું ?

(જ)

(૬) “વોટર ઓફ ઈન્ડિયા” નામના જાદુમાં શું હશે ? વિચારો અને લખો.

(જ)

(૭) આ જાદુનો શો જોવા માટે તમે ઘરેથી કેટલા પૈસા લઈને જશો ?

દફતરમાં રહેલ વસ્તુઓનાં નામ :

- અગાઉના ધોરણમાં મૌખિક ગણતરી પર વધુ ભાર આપવામાં આવ્યો છે. જેથી વિદ્યાર્થી પોતાની બાબતને અભિવ્યક્ત કરી શકે. આથી અહીં સરવાળાની શરૂઆત મૌખિક ગણતરીથી કરવામાં આવેલ છે.
- ત્યારબાદ સાદા સરવાળા અને ક્રમશઃ વદીવાળા સરવાળા આપવામાં આવ્યા છે.
- વિદ્યાર્થીને સાદા સરવાળા આવડતા હોય અને વદીવાળામાં કોઈક જગ્યાએ તકલીફ પડે છે, તે બાબત જાણવા શિક્ષકને સરળતા રહે તે માટે ક્રમશઃ દાખલા આપવામાં આવેલ છે. આથી આ બાબત જાણી યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.
- કોયડા ઉકેલ સમજવામાં વિદ્યાર્થીને તકલીફ પડતી હોય છે. આથી તેનું પણ જરૂરી પુનરાવર્તન થાય તે જરૂરી છે. આથી વિદ્યાર્થીને આ બાબતે યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

પ્રશ્ન-૧ મૌખિક ગણતરી કરો.

- (૧) રમણે ૭, છગને ૫ અને નરેશે ૮ ચોકલેટ ખરીદી હોય, તો ત્રણેય મળી કુલ કેટલી ચોકલેટ ખરીદી ? _____
- (૨) રાધાને તેના પપ્પાએ ૫૦ રૂપિયા, તેની મમ્મીએ ૫૦ રૂપિયા અને તેના ભાઈએ ૫૦ રૂપિયા આપ્યા હોય, તો રાધા પાસે કુલ કેટલા રૂપિયા થાય ? _____
- (૩) સેજલ બે માળા બનાવે છે. એક માળામાં ૪૦ મણકા અને બીજા માળામાં ૩૦ મણકાનો ઉપયોગ કરે છે, તો કુલ કેટલા મણકાનો ઉપયોગ કર્યો હશે ? _____
- (૪) એક દુકાનમાંથી ૧૨૦ રૂપિયાની નોટબુક, ૬૦ રૂપિયાના સંચા અને ૧૦ રૂપિયાના ૨૫૨ લઈએ, તો દુકાનદારને કુલ કેટલા રૂપિયા આપવા પડે ? _____
- (૫) બબલી પાસે ૨૦૦૦ રૂપિયા છે. તેમાંથી તે ૫૦૦ રૂપિયાની સાડી અને ૫૩૧ રૂપિયાનો ડ્રેસ ખરીદે, તો સાડી અને ડ્રેસના થઈ કુલ કેટલા રૂપિયા આપવા પડે ? _____
- (૬) એક કારખાનામાં બુધવારના દિવસે ૨૦૦૦ બલ્બ બન્યા અને ગુરુવારના દિવસે ૩૦૦૦ બલ્બ બન્યા, તો આ બે દિવસમાં કુલ કેટલા બલ્બ બન્યા ? _____
- (૭) શાકભાજીના એક વેપારીએ ૫૦૦ મણ બટાકા અને ૩૦૦ મણ ડુંગળી ખરીદી, તો તેણે કુલ કેટલા મણ ખરીદી કરી ? _____
- (૮) એક પુસ્તકાલયમાં વાર્તાની ૨૦૦ ચોપડીઓ અને અન્ય ૩૦૦ ચોપડીઓ છે, તો પુસ્તકાલયમાં કુલ કેટલી ચોપડીઓ છે ? _____
- (૯) એક વેપારીએ સવારથી બપોર સુધીમાં ૪૦૦૦ રૂપિયાનો વકરો કર્યો અને બપોરથી સાંજ સુધીમાં ૩૦૦૦ રૂપિયાનો વકરો કર્યો, તો તેને કુલ કેટલા રૂપિયા વકરો થયો ? _____
- (૧૦) એક ફેક્ટરીમાં એક દિવસે ૫૦૦૦ ચોક બન્યા અને બીજા દિવસે ૪૦૦૦ ચોક બન્યા, તો બે દિવસમાં કુલ કેટલા ચોક બન્યા હશે ? _____

प्रश्न-२ सरवाणा करो.

(१) २

$$\begin{array}{r} + ४ \\ \hline \end{array}$$

(२) १ ३

$$\begin{array}{r} + १ २ \\ \hline \end{array}$$

(३) २ ३

$$\begin{array}{r} + ४ १ \\ \hline \end{array}$$

(४) ४ २

$$\begin{array}{r} + १ २ \\ \hline \end{array}$$

(५) ३ २ ६

$$\begin{array}{r} + १ १ १ \\ \hline \end{array}$$

(६) ४ ३ २

$$\begin{array}{r} + १ १ २ \\ \hline \end{array}$$

(७) ३ २ १

$$\begin{array}{r} + ४ १ ६ \\ \hline \end{array}$$

(८) ७ ४ ४

$$\begin{array}{r} + २ २ ३ \\ \hline \end{array}$$

(९) ४ २ १ ३

$$\begin{array}{r} + २ १ २ ३ \\ \hline \end{array}$$

(१०) ३ २ ४ १

$$\begin{array}{r} + २ १ २ ८ \\ \hline \end{array}$$

(११) ७ ३ २ १

$$\begin{array}{r} + २ १ २ ६ \\ \hline \end{array}$$

(१२) ६ ५ ४ २

$$\begin{array}{r} + १ २ २ ४ \\ \hline \end{array}$$

(१३) ५ ३ ४

$$\begin{array}{r} + ३ २ \\ \hline \end{array}$$

(१४) ८ ७ ५

$$\begin{array}{r} + २ ३ \\ \hline \end{array}$$

(१५) ५ ६ २

$$\begin{array}{r} + १ ३ \\ \hline \end{array}$$

(१६) ७ ३ २

$$\begin{array}{r} + २ ५ \\ \hline \end{array}$$

(१७) ८ २ ४

$$\begin{array}{r} + ६ ३ \\ \hline \end{array}$$

(१८) ८ २ ३

$$\begin{array}{r} + ३ ५ \\ \hline \end{array}$$

(१९) ४ ४ ३ २

$$\begin{array}{r} + १ २ ६ \\ \hline \end{array}$$

(२०) ७ २ ३ ६

$$\begin{array}{r} + २ ० १ \\ \hline \end{array}$$

(२१) ३ ६ ५ ४

$$\begin{array}{r} + ३ १ २ \\ \hline \end{array}$$

$$(22) \quad 9 \ 5 \ 4 \ 8$$

$$+ \quad 3 \ 2 \ 1$$

$$(23) \quad 7 \ 8 \ 2 \ 1$$

$$+ \quad 4 \ 3 \ 2$$

$$(24) \quad 4 \ 8 \ 5 \ 2$$

$$+ \quad 3 \ 2 \ 1$$

प्रश्न-उ सरवाणा करो.

$$(1) \quad 2 \ 6$$

$$+ \quad 1 \ 6$$

$$(2) \quad 4 \ 6$$

$$+ \quad 8 \ 5$$

$$(3) \quad 6 \ 5$$

$$+ \quad 2 \ 4$$

$$(4) \quad 6 \ 6$$

$$+ \quad 2 \ 4$$

$$(5) \quad 6 \ 8 \ 5$$

$$+ \quad 1 \ 2 \ 5$$

$$(6) \quad 3 \ 3 \ 6$$

$$+ \quad 8 \ 1 \ 4$$

$$(7) \quad 9 \ 3 \ 2$$

$$+ \quad 2 \ 1 \ 6$$

$$(8) \quad 6 \ 2 \ 8$$

$$+ \quad 3 \ 2 \ 6$$

$$(9) \quad 8 \ 3 \ 2 \ 6$$

$$+ \quad 8 \ 5 \ 1 \ 4$$

$$(10) \quad 9 \ 5 \ 4 \ 8$$

$$+ \quad 2 \ 1 \ 2 \ 6$$

$$(11) \quad 3 \ 5 \ 4 \ 6$$

$$+ \quad 8 \ 1 \ 2 \ 6$$

$$(12) \quad 4 \ 4 \ 8 \ 4$$

$$+ \quad 2 \ 3 \ 8 \ 6$$

$$(13) \quad 8 \ 4 \ 5 \ 8$$

$$+ \quad 1 \ 8 \ 6 \ 9$$

$$(14) \quad 3 \ 8 \ 1 \ 4$$

$$+ \quad 2 \ 5 \ 6 \ 9$$

$$(15) \quad 3 \ 5 \ 8 \ 3$$

$$+ \quad 2 \ 3 \ 6 \ 6$$

$$(૧૬) \quad ૩ \ ૬ \ ૫ \ ૯$$

$$+ \ ૫ \ ૧ \ ૫ \ ૧$$

$$(૧૭) \quad ૬ \ ૬ \ ૨ \ ૪$$

$$+ \ ૨ \ ૮ \ ૩ \ ૬$$

$$(૧૮) \quad ૪ \ ૩ \ ૩ \ ૭$$

$$+ \ ૨ \ ૮ \ ૩ \ ૬$$

$$(૧૯) \quad ૩ \ ૭ \ ૫ \ ૭$$

$$+ \ ૫ \ ૯ \ ૩ \ ૫$$

$$(૨૦) \quad ૫ \ ૫ \ ૯ \ ૩$$

$$+ \ ૨ \ ૯ \ ૧ \ ૩$$

$$(૨૧) \quad ૩ \ ૬ \ ૫ \ ૯$$

$$+ \ ૨ \ ૩ \ ૯ \ ૨$$

$$(૨૨) \quad ૪ \ ૭ \ ૬ \ ૫$$

$$+ \ ૧ \ ૩ \ ૪ \ ૫$$

$$(૨૩) \quad ૪ \ ૬ \ ૬ \ ૪$$

$$+ \ ૨ \ ૧ \ ૯ \ ૯$$

$$(૨૪) \quad ૩ \ ૭ \ ૨ \ ૫$$

$$+ \ ૪ \ ૩ \ ૨ \ ૯$$

પ્રશ્ન-૪ વ્યાવહારિક દાખલા ગણો.

(૧) એક આંગણવાડીમાં છોકરાઓની સંખ્યા ૧૮ છે અને છોકરીઓની સંખ્યા ૧૩ છે, તો આંગણવાડીમાં કુલ કેટલાં બાળકો છે ?

(૨) એક શાળામાં ચિત્ર-સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. તેમાં ધોરણ-૪નાં ૨૯ બાળકોએ અને ધોરણ-૫નાં ૩૬ બાળકોએ ભાગ લીધો, તો બંને ધોરણના થઈને કુલ કેટલાં બાળકોએ ચિત્ર-સ્પર્ધામાં ભાગ લીધો ?

- (૩) પૂંઠાનાં ખોખાં બનાવતી એક ફેક્ટરીમાં સોમવારે ૭૪૯ ખોખાં તૈયાર થયાં અને મંગળવારે ૭૪૬ ખોખાં તૈયાર થયા, તો બંને દિવસમાં થઈને કુલ કેટલાં ખોખાં તૈયાર થયા ?
- (૪) એક ઝેરોક્ષ મશીન દ્વારા સવારથી બપોર સુધીમાં ૧૫૯૩ કાગળની ઝેરોક્ષ કરવામાં આવી અને બપોર પછી સાંજ સુધીમાં ૧૪૮૦ કાગળની ઝેરોક્ષ કરવામાં આવી, તો આખા દિવસમાં કુલ કેટલા કાગળની ઝેરોક્ષ કરવામાં આવી ?
- (૫) એક ગામમાં પુરુષોની સંખ્યા ૬૩૩ છે અને સ્ત્રીઓની સંખ્યા ૫૭૯ છે અને બાળકોની સંખ્યા ૨૮૦ છે, તો તે ગામની કુલ વસ્તી કેટલી છે ?
- (૬) એક નર્સરીમાં ગુલાબના ૫૩૦ છોડ, મહેંદીના ૨૩૮ છોડ અને અન્ય છોડ ૪૨૭ છે, તો નર્સરીમાં છોડની કુલની સંખ્યા કેટલી થાય ?

- (૭) એક દુકાનદારે ગુજરાતીની ૪૨૬૦ સ્વાધ્યાયપોથી અને ગણિતની ૩૩૪૬ સ્વાધ્યાયપોથી ખરીદી, તો બંને વિષયની તેણે કુલ કેટલી સ્વાધ્યાયપોથી ખરીદી ?
- (૮) એક ઘર બનાવવામાં ૫૬૩૬ ઈંટો વપરાઈ અને બીજું ઘર બનાવવામાં ૪૦૩૨ ઈંટો વપરાઈ, તો બંને ઘર બનાવવામાં કુલ કેટલી ઈંટો વપરાઈ ?
- (૯) એક ગોડાઉનમાં ૫૩૨૭ ઘઉંની બોરી અને ૨૮૯૩ મકાઈની બોરી છે, તો તે ગોડાઉનમાં કુલ કેટલી બોરી છે ?
- (૧૦) પ્રાણી સંગ્રહાલયમાં મંગળવારે ૫૩૨૪ લોકોએ મુલાકાત લીધી અને બુધવારે ૨૨૩૭ લોકોએ મુલાકાત લીધી, તો બંને દિવસના થઈને કુલ કેટલા લોકોએ પ્રાણી સંગ્રહાલયની મુલાકાત લીધી ?

જવાબ

પ્રશ્ન-૨	(૧) ૬	(૨) ૨૫	(૩) ૬૪	(૪) ૫૪
	(૫) ૪૩૭	(૬) ૫૪૪	(૭) ૭૩૭	(૮) ૮૬૭
	(૯) ૬૩૩૬	(૧૦) ૫૩૬૮	(૧૧) ૮૪૪૭	(૧૨) ૭૭૬૬
	(૧૩) ૫૬૬	(૧૪) ૮૮૮	(૧૫) ૫૭૫	(૧૬) ૭૫૭
	(૧૭) ૮૮૭	(૧૮) ૮૫૮	(૧૯) ૪૫૫૮	(૨૦) ૭૪૩૭
	(૨૧) ૩૮૬૬	(૨૨) ૭૮૭૫	(૨૩) ૮૮૫૩	(૨૪) ૫૭૮૩
પ્રશ્ન-૩	(૧) ૪૭	(૨) ૧૦૪	(૩) ૧૧૧	(૪) ૧૨૪
	(૫) ૧૦૭૨	(૬) ૭૫૪	(૭) ૮૫૧	(૮) ૧૨૫૩
	(૯) ૮૮૪૪	(૧૦) ૮૭૮૩	(૧૧) ૭૭૮૬	(૧૨) ૭૮૮૪
	(૧૩) ૬૦૬૧	(૧૪) ૬૧૧૨	(૧૫) ૬૦૪૧	(૧૬) ૮૮૧૦
	(૧૭) ૮૪૬૦	(૧૮) ૭૧૭૩	(૧૯) ૮૬૮૨	(૨૦) ૮૫૦૬
	(૨૧) ૬૦૫૧	(૨૨) ૬૧૧૦	(૨૩) ૬૮૬૩	(૨૪) ૮૦૫૪
પ્રશ્ન-૪	(૧) ૩૧	(૨) ૬૫	(૩) ૧૪૮૫	(૪) ૩૦૭૩
	(૫) ૧૪૮૨	(૬) ૧૧૮૫	(૭) ૭૬૦૬	(૮) ૮૬૬૮
	(૯) ૮૨૨૦	(૧૦) ૭૫૬૧		

રફ કાર્ય

- બાદબાકીની શરૂઆત એક અંકથી કરવામાં આવી છે. ત્યારબાદ ક્રમશઃ બે અંક, ત્રણ અંકવાળી સાદી બાદબાકી આપવામાં આવી છે.
- ત્યારબાદ દશકમાંથી ક્રમશઃ દશકો લેવાની બાદબાકીના દાખલા આપવામાં આવેલ છે.
- પેટર્નના રૂપમાં પણ બાદબાકી આપવામાં આવેલ છે જેથી બાળકનો આ બાબતે ખ્યાલ વધુ સ્પષ્ટ થાય.
- કોયડા ઉકેલમાં બાદબાકી તથા સરવાળા-બાદબાકીના કોયડા ઉકેલ આપવામાં આવેલ છે.
- અહીં વિદ્યાર્થી કોઈ જગ્યાએ મૂંઝવણ અનુભવે તો જરૂરી માર્ગદર્શન આપી તે બાબત વધુ સ્પષ્ટ કરાવવી.
- આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીને વધુ પુનરાવર્તન માટે તમે બીજા દાખલા આપી ખ્યાલ વધુ સ્પષ્ટ કરાવી શકો છો.

પ્રશ્ન-૧ બાદબાકી કરો.

$$\begin{array}{r} (૧) \quad ૯ \\ - ૩ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૨) \quad ૬ \\ - ૦ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૩) \quad ૧ ૯ \\ - ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૪) \quad ૨ ૫ \\ - ૪ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૫) \quad ૬ ૫ \\ - ૨ ૪ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૬) \quad ૩ ૪ ૮ \\ - ૨ ૪ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૭) \quad ૫ ૬ ૭ \\ - ૩ ૩ ૬ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૮) \quad ૯ ૦ ૦ \\ - ૫ ૦ ૦ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૯) \quad ૭ ૬ ૭ \\ - ૩ ૪ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૦) \quad ૯ ૮ ૬ \\ - ૩ ૫ ૧ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૧) \quad ૯ ૩ ૫ ૭ \\ - ૫ ૧ ૩ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૨) \quad ૭ ૫ ૬ ૭ \\ - ૪ ૩ ૩ ૪ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૩) \quad ૮ ૦ ૫ ૬ \\ - ૫ ૦ ૪ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૪) \quad ૬ ૪ ૭ ૮ \\ - ૫ ૨ ૩ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (૧૫) \quad ૯ ૪ ૭ ૮ \\ - ૨ ૧ ૩ ૫ \\ \hline \end{array}$$

$$(15) \quad \begin{array}{r} 632 \\ - 894 \\ \hline \end{array}$$

$$(16) \quad \begin{array}{r} 690 \\ - 454 \\ \hline \end{array}$$

$$(17) \quad \begin{array}{r} 428 \\ - 396 \\ \hline \end{array}$$

$$(18) \quad \begin{array}{r} 945 \\ - 482 \\ \hline \end{array}$$

$$(19) \quad \begin{array}{r} 653 \\ - 485 \\ \hline \end{array}$$

$$(20) \quad \begin{array}{r} 500 \\ - 346 \\ \hline \end{array}$$

$$(21) \quad \begin{array}{r} 694 \\ - 835 \\ \hline \end{array}$$

$$(22) \quad \begin{array}{r} 304 \\ - 293 \\ \hline \end{array}$$

$$(23) \quad \begin{array}{r} 593 \\ - 429 \\ \hline \end{array}$$

$$(24) \quad \begin{array}{r} 540 \\ - 366 \\ \hline \end{array}$$

$$(25) \quad \begin{array}{r} 3292 \\ - 2938 \\ \hline \end{array}$$

$$(26) \quad \begin{array}{r} 8323 \\ - 3945 \\ \hline \end{array}$$

$$(27) \quad \begin{array}{r} 5380 \\ - 8264 \\ \hline \end{array}$$

$$(28) \quad \begin{array}{r} 9830 \\ - 4326 \\ \hline \end{array}$$

$$(29) \quad \begin{array}{r} 6480 \\ - 4859 \\ \hline \end{array}$$

$$(30) \quad \begin{array}{r} 6048 \\ - 4832 \\ \hline \end{array}$$

$$(31) \quad \begin{array}{r} 6004 \\ - 4853 \\ \hline \end{array}$$

$$(32) \quad \begin{array}{r} 9463 \\ - 4006 \\ \hline \end{array}$$

(૩૪) ૭ ૦ ૦ ૦

(૩૫) ૬ ૫ ૪ ૦

(૩૬) ૩ ૮ ૦ ૪

– ૩ ૨ ૧ ૨

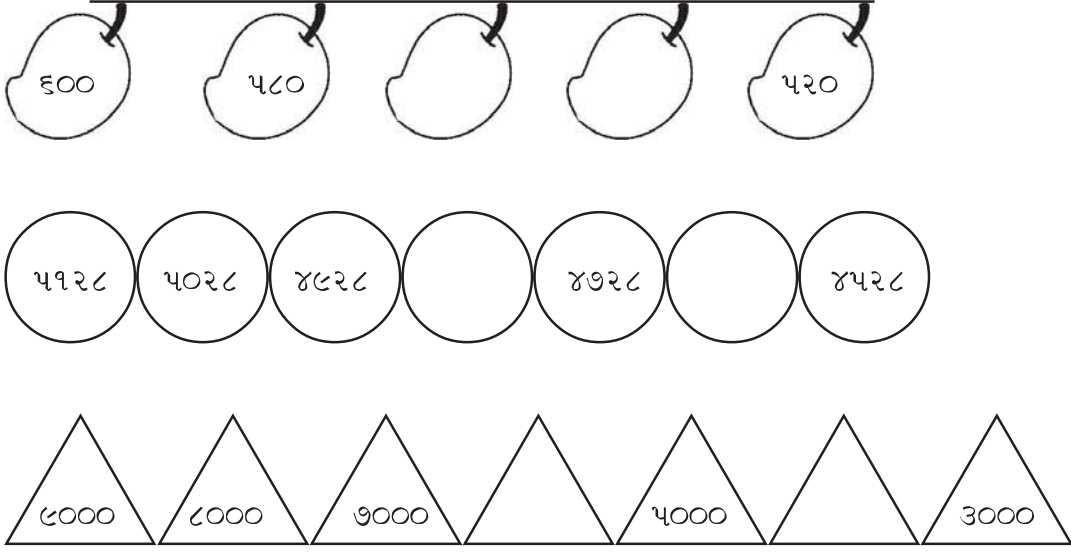
– ૩ ૧ ૩ ૭

– ૧ ૩ ૯ ૫

પ્રશ્ન-૨ દાખલા ગણો.

<p>(૧) એક શાળામાં ૬૭૮ બાળકો છે. જો તેમાંથી ૩૬૫ કન્યાઓ છે, તો કુમારની સંખ્યા કેટલી છે ?</p>	<p>(૨) એક ગામની કુલ વસતિ ૭૮૨૪ છે, તેમાંથી ૪૦૧૨ મહિલાઓ છે, તો પુરુષોની સંખ્યા કેટલી થશે ?</p>
<p>(૩) એક પશુપાલક પાસે ૮૩૨૪ ગાય-ભેંસો છે. તેમાંથી ૫૪૩૬ ગાય છે, તો ભેંસોની સંખ્યા કેટલી હશે ?</p>	<p>(૪) એક દુકાનદાર પાસે ૫૪૨૧ કિલોગ્રામ બાજરી હતી. તેમાંથી ૩૫૩૨ કિલોગ્રામ બાજરી વેચાઈ ગઈ, તો તેની પાસે કેટલા કિલોગ્રામ બાજરી બાકી રહી ?</p>

પ્રશ્ન-૩ પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

પ્રશ્ન-૪ દાખલા ગણો.

<p>(૧) હેતલબેન પાસે ૬૫૩૨ રૂપિયા હતા. તેમના ભાઈએ તેમને ૨૫૨૫ રૂપિયા આપ્યા. તેમાંથી તેમણે બહેનને ૭૬૩૨ રૂપિયા આપ્યા, તો તેમની પાસે કેટલા રૂપિયા બાકી રહે ?</p>	<p>(૨) મોહનભાઈ પાસે ૩૪૩૫ રૂપિયા છે. તેમણે બીજા ૧૭૨૮ રૂપિયા માતા પાસેથી લીધા. તેમાંથી ૨૮૨૫ રૂપિયા તેમના ભાઈને આપી દીધા, તો હવે તેમની પાસે કેટલા રૂપિયા બાકી રહ્યા ?</p>
--	--

પ્રશ્ન-૫ બાદબાકીના આધારે આપેલ ચોરસ પૂર્ણ કરો.

	૭૬	૩૬	૪૦
-	૫૦	૨૦	
=		૧૬	

	૮૫૦	૬૫૦	૩૦૦
-	૪૫૦	૩૦૦	
=			

	૮૫૨૫	૪૫૨૫	૫૦૦૦
-	૨૪૨૫	૧૪૨૫	
=			

જવાબ

- પ્રશ્ન-૧ (૧) ૬ (૨) ૬ (૩) ૧૪ (૪) ૨૧
 (૫) ૪૧ (૬) ૧૦૩ (૭) ૨૩૧ (૮) ૪૦૦
 (૯) ૪૨૨ (૧૦) ૬૩૫ (૧૧) ૪૨૨૨ (૧૨) ૩૨૩૩
 (૧૩) ૩૦૧૧ (૧૪) ૧૨૪૩ (૧૫) ૭૩૪૩ (૧૬) ૫૧૭

(१७) ४०५	(१८) २०६	(१९) २१४	(२०) ३१७
(२१) २४२	(२२) ५३८	(२३) ८२	(२४) ८२
(२५) २६१	(२६) १०७८	(२७) ११६७	(२८) २०५५
(२९) २१०२	(३०) ३०७३	(३१) ३६२२	(३२) ३५४२
(३३) २५८५	(३४) ३७८८	(३५) ३४०३	(३६) २४०८

प्रश्न-२ (१) ३१३ कुमार (२) ३८१२ पुरुषो (३) २८८८ बेंसो (४) १८८८ किलोग्राम

प्रश्न-३ (१) ५६०, ५४० (२) ४८२८, ४६२८ (३) ६०००, ४०००

प्रश्न-४ (१) १४२५ रुपिया (२) २३३८ रुपिया

English

3. Raja Says...

શિક્ષક મિત્રો, આ રમત રમાડવાનો હેતુ વિદ્યાર્થીઓનું શ્રવણ કૌશલ્ય વિકસે અને સૂચનાઓ સમજતા થાય તે છે. 'Raja Says...' થી શરૂ થતી સૂચનાઓ વિદ્યાર્થીઓને અનુસરવાનું કહો. જો વિદ્યાર્થી 'Raja Says...' વિનાની સૂચના અનુસાર ક્રિયા કરે તો તેને આઉટ ગણવો. જ્યાં વિદ્યાર્થીઓ સૂચના સમજવા કે અનુસરવામાં મુશ્કેલી અનુભવે ત્યાં શિક્ષકે મદદ કરવી.

- શિક્ષકની મદદથી 'Raja Says...' રમત રમો.
(તેના માટેની Instructions નીચે આપેલ છે.)
Raja says - Stand up.
Raja says - Sit down
- Stand up, girls.

- Sit down, boys. - Put your hands on your head. - Touch your nose.
- Close your eyes. - Open your eyes. - Raise your hands.
- Put your hands on your shoulders. - Raise your left hand.

- ☺ વેકેશનમાં 'Raja Says...' રમત તમારા પરિવારના સભ્યો તેમજ મિત્રો સાથે રમો.

4. Let Us Sing

- નીચેની Rhyme (જોડકણી) ગાઓ.

One, two, three;
Go to the tree.
Four, five, six;
Collect the figs.
Seven, eight, nine;
Stand in a line.
What comes then
Isn't it ten ?

⇒ વિદ્યાર્થીઓને વર્તુળાકારમાં બેસાડીને દર પાંચમી સંખ્યાએ Clap બોલવાની રમત રમાડો.

ઉદાહરણ : One, two, three four clap અહીંયાં તાળી પાડીને clap બોલશે. six, seven, eight, nine, clap આ રીતે 100 સુધી રમો. જે વિદ્યાર્થી five, ten... બોલે તેને આઉટ ગણવો.

b				